

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Săbiiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poște cu bani gaț'a prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețului prenumerării pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 96. ANULU XX.

Săbiiu, in 30 Novembre (12 Dec.) 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Dia onomastica a Escelentiei Sele Prea sântitului Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu.

Pietatea fiiloru sufletesci, ce se afla sub arhipastorirea prea bunolei nostru Parinte Andreiu și de asta data face din dia'a de 30 Novembre o di festiva, o di in carea cu micu cu mare se aduna in ss. bisericii spre a înaltia rugaciuni ferbinti pentru o fericita și îndelunga viaț'a, de carea e legata sôrtea atâtoru suflete.

La noi aici in Săbiiu s'a începută festivitatea înca în presera cu servitiu ddiescu in biserica, dupa care la 7 1/2 ore se continua cu un'a din cele mai splendide din partea eleviloru institutului nostru archidieceșanu dupa urmatorea programa:

Program'a.

1. *Imnulu archierescu*, executatu de chorulu vocale.
2. *Cuvântare ocașionale*, rostita de S. Popescu cl. a III.
3. *Pohod-na Sibir*, poesia de V. Alesandri declamata de D. Davidu cl. a I.
4. *Tatarulu* poesia de V. Alesandri, executata de chorulu vocale.
5. *Tractatu despre cultur'a intelectuale și morale*, rostitu de M. Tom'a cl. a III.
6. *Pecurariulu* cantecu solo executatu de V. Popea cl. a II.
7. *Dupa unu balu mascatu* (traducere) de V. Pogoru din Gautier, declamata de J. Munteanu cl. a III.
8. *Laudele sântului Andreiu și 30 Novembre 1872*, tractatu, rostitu de Gr. Pletosu cl. a II.
9. *Sânta Parinte*, poesia executata de chorulu vocale.

Astadi se severiesce cu mare solemnitate st'a liturghia și rugaciune din genunchi pentru Escel. Sea Preasântitulu Archiepu și Metropolitu. Mai pre largu in nrulu venitoriu.

Dia Ungariel.

In siedi'tia din 30 Noemvre a casei deputiloru interpeleza E. Simonyi, dupa resolvirea formaliloru, pre ministrulu de justitia in afacerea crisei ministeriale. Mai înainte trage vorbitoriulu atentiunea casei asup'a impregiurarei ca in atari casuri se obicinuesce a se sistă pertractârle. De câte-va dile se ivescu totu meru faime despre o crisa ministeriale, și vorbitoriulu a asteptatu, ca regimulu va presentă o propunere pentru sistarea pertractârilor. Roga deci pre ministrulu de justitia a impartasi ca are regimulu de cugetu a cere cu privintia la crisa ministeriale sistarea pertractârilor?

Ministrulu de justitia P a u l e r respunde ca îndata ce afacerea se va află într'unu stadiu, ce va dá posibilitatea de a se face impartesiri, aceste se voru și face.

La ordinea dilei sta cá obiectu primu alegerea comisiunii, care are sa se esmita pentru reviziunea regulamentulu casei. Resultatulu alegerei se va publică in siedi'tia proxima. — Alu doilea obiectu la ordinea dilei e raportulu comitetulu petitiunaru despre petitiunile contienute in alu VI. conspectu. Dupa o desbatere scurta se resolvescu mai tote petitiunile dupa propunerea comitetulu respectivu.

Urméza desbaterea despre proiectulu de lege relativu la organizarea urbei capitale. §§-ii singurateci ai acestui proiectu se primescu mai fâra desbatere, cu potiene modificări stilistice. La § 68 se incinge o desbatere mai lunga, care in siedi'tia proxima se va continuá.

In siedi'tia din 6 Decemvre a casei deputiloru se autentica mai întâiu protocolulu siedi'tiei trecute.

Presiedintele: Cu consentimentulu casei s'a pusu la ordinea dilei pre siedi'tia de astadi publicarea resultatulu alegerei comisiunii, care are sa revéda regulamentulu casei, și continuarea desbaterei despre proiectulu de lege relativu la organizarea urbei capitale. Intr'aceea mi vine scirea ca M. Sea a aprobatu demisiunea ceruta de regimu (Aplause vine la steng'a) și ca a incredintiatu cu formarea cabinetulu nou pre ministrulu de comerciulu I. de Szlav y (eljenuri vine). Totu-odata insarcinã M. Sea pre fostii ministri cu ducerea mai departe a resorturiloru loru pâna la denumirea noiloru ministri. — CREDU CA CASA VA AFLA LUCRU NATURALU CA IN ATARI IMPREGIURARI APRÓPE NU E POSSIBILU A CONTINUA PERTRACTÂRILE MERITORICE ȘI A TIENA SIEDINTIE. (Consentimentu).

Dupa aceste 'și face presiedintele anunțiarile și comunicându ca dia'a siedi'tiei proxime se va impartasi prin placate și diurnale incheia siedi'tia.

Urmare la post-scriptum din nrulu trecut.

Disei ca „Gaz. Trans.“ secundă ce-va mai piano colegei sele din Pest'a, pentru ca vediu ca ea, ce e dreptu, nu amintesco nimio'a despre „capiat'a oia bârșana“, cá „Federatiunea“, de buna séma pentru ca de vre-o 40 ani, de cându clarissimii dela acea fôia se afla in centrulu Bârșei, in Brasiovu, 'și facura stări colosali din spatele biatei „capiate oie bârșane“, și asiá lucrulu aru fi fostu pôte pré de totulu totu. Dara cu tote aceste sa nu cugete cine-va ca amu fi scutiti și aici de epitele cele frumóse uniatiesci precum: de slabnicu și slavnicu, „pravoslavnicu“, „mameluci“, „marioneti“, „sbiera și tipa“, „minciuni cornurate“, și alte gratiosități de acestea, care se repetiescu neintreptu pâna la finea pamfletulu iesuiticu. E curiosu ca „mamelucii și marionetii“ paterulu Beckx din Rom'a, se intrecu unii pre alții in astu-feliu de limbajuri nespalate, negresita ca ei voru fi credendu, ca in acei termini, pentru ei alesi, este adeverat'a intielepiciune și educatione, séu ce mai sciti! pôte ca și despre aceste mardarii voru fi datori sa raporteze generalulu loru iesuitu, despre care se dice, ca primesce câte 80,000 raporturi pre anu dela fiii sei sufletesci, pururea cradinciosi și supusi, (că sa li se licuideze remuneratiunile).

Dara ore ce ne spune betrán'a „Gaz. Trans.“ nr. 89 in pamfletulu subscrisu de „Unu unitu“? Socotiti, ca clarissimii de aicea, adeca dela „Gazeta“ vorbescu ce-va la obiectu? Nimio'a de feliulu acest'a, cá dupa ce 'și versă veninulu asup'a „mameluciloru“ pretinsi de dloru, din Săbiiu, și dupa ce reproducu articululu meu din „Tel. Rom.“ insocindulu cu vre-o câte-va pufuri de ale „Gazetei“, adangu apoi, ca, pentru cá sa fia mai scurti in responsulu loru, se voru folosi și ei de form'a „slabniculu“ din tier'a Bârșei, și voru respunde in totu atâtea întrebări.

Întrebările aceste naive, care vedescu pre omulu ce e aprópe de inecat, prindiendu-se și de pale, și cu care mie unu'a, marturisescu, ca mi aru fi fostu rusine a esí in publicu, suntu urmatórele:

1. „Ore ce sa fi fostu, ca cam de pre la a. 1847 încóce neunitii (preutii) s'au feritu de ori-ce comunioni cu (preutii) uniti, ne mai facendu servitiuri ddiesci alaturea cu (preutii) uniti, nici imprumutându-si cele bisericesci unulu altui'a, precum faceau fratiesce (?) sub domni'a episcopulu M o g 'a“?

Asiá dara aici e bub'a? CREDU CLARISSIMILORU CA VE DÓRE, CA DIEU ȘI ARE PENTRU CE. Pentru ca voi esplotati frati'a pentru cá sa trageți folóse materialu dela preotii nostrii și de alta parte sa gasiti privilegiu de atrage din crestini nostri la singur'a

vóstra mântuitoire biserica, in carea a-ti fostu intratu dela unatia încóce, — ceea ce in tempolu acelu de indiferentismu religiosu de către potestatea noastră bis. din periodulu citatu de voi a și succesu de minune. Dara déca nu ve mai primescu acum capatinosii de ortodocși sa serviti cele ddiesci cu ei și aveti atât'a placere a ve amestecá in cele bisericesci cu alții, pentru ce nu ve insociti cu luteranii, cu calvinii și unitarii? A ve escusá cu aceea, ca acesti'a suntu de alta nationalitate, și pre voi ve dóre numai de frati de unu sânge, nu ve poteti, cáci catolicii papisti nu suntu de unu sânge și totu-si poteti și serviti cu ei impreuna. Gr.-orientalii, atât'a sciintia veti avé și dvóstra clarissimiloru, au o biserica cu totulu diferita de cea unita, pentru ca dvóstra ve inchinati papei infalibile, de si omu pe-catosu, de care astadi se sparie și fuge tota lumea!

2. „Ore ce sa fi fostu, ca româniloru pravoslavnicu din Transilvani'a pre la anii 1850 li s'a oprita dia partea potestategi bisericesci din Săbiiu ori ce comunione cu unitii, dogenindu-se acei'a a se feri de acesti'a mai multu decâtu de diavolulu?“

Potestatea bis. din Săbiiu de siguru va fi sciindu pentru ce. Póte ca uniatii se voru fi portatu fatia cu cei ortodocși mai reu decâtu insusi diavolulu, buna óra cum ve portati acum. Cetiti numai cele ce se scrisera mai susu despre acestu diavolu și ve-ți convinge.

3. „Ore ce sa fia fostu, ca spre a se dá valóre acestei oprelisce, cei cari totu-si aveau curagiu cu postpunerea ucasulu sabianu a nutri amicitia cu unitii, erau persecutati nu numai pâna unde ajunge poterea patrafirului, ci și mai departe?“

De se va fi emisu vre-unu ucasu, cum lu numiti, ce mie nu-mi e cunoscutu, apoi de siguru se va fi facutu totu din cauzele acum amintite; pentru ca ucasulu acelu déca a esistatu, ve va fi cunoscutu intentiunile iesuitice ultramontane, ve va fi cunoscutu cátu de bine cine sunteti și ce amóre fratiesca nutriti către noi.

Brasiovenii 'și gratuléza astadi, dele „Unu unitu“, pentru asemenea ucasuri, cum le numiti, și in alte privintie, d. e. in privintia gimnasiulu nostru din Brasiovu, la a cărui infiintare fii lui Loyola dela „Gaz.“ staruiau din resputeri sa i se dea caracteru nu confessionale, cá alu fundatoriloru și cum doriá ucasulu, dara cum diceau ei „nationalu“, pentru cá mai pre urma sa devina un i a t i e s c u. Buna óra cá celu din Nasandu de astadi: asiá e ca avú dreptu ucasulu?

4. „Ore ce sa fi fostu, ca totu in anii 1850 din partea potestategi bis. din Săbiiu s'a afurisitu „Gaz. Trans.“, care sub redigerea unitiloru a servitu de organu fidelu impartiale alu româniloru, fâra deosebire de confessiune, in decursu de 14 ani? și fâra de a se fi simtitu lips'a — s'a intemeiatu altu diurnu românú in Săbiiu sub redigerea unu p r a v o s l a v n i c u și suprainspectiunea capulu bisericii neunite din Transilvani'a?“

Marturisescu ca nici despre afurisire nu amu informatiuni de ajunsu. Mi le voi castigá eu. Atât'a amu auditu mai de multu și mai de multe ori, ca acelu ce diceti ca a afurisitu „Gaz.“ o a mântuitu odata dela mórte și pre redactorulu ei dela pascaria. Déca potestatea bisericéșca s'a vedintu necesitata a pasi contr'a „Gazetei“ mai târdia, trebuie ca a dîrítu pre uciga-lu crucea sub pielea ei, séu cá sa vorbimu in limbajulu nostru de pre aici, o va fi prinsu cu ocau'a cea mica, și inca mai de multe ori. Diceti ca „Gaz. Tr.“ a fostu organu fidelu și impartiale alu româniloru etc. E dreptu ca pre cátu se póte fatiarniculu rafinatú v'ati fatiarnu in sensulu ce sustieneti, inse se vede cu ochi cu sprancene, ca fidelissim'a fidelitate o pastrati numai papei și iesuitismulu ultramontano, in a cărui servitiu se vede ca a fostu „Gazeta“, de cându, de siguru cu

spriginola ultramontanu, o a-ti altoitu pre trunchiulu „Foiei Duminecei“, de carea, fiindu ca a fostu intemeiatu de unu ortodocsu, aveti o aversiune asiá de nefratiésca si partinitorie, încátu, cându e vorb'a de inceputulu dijarismului românú in Transilvani'a o apasati in intunereculu tãcerei, cá nici pomenire sa nu fia de dens'a. — Dara spuneti ce simtimentu fratiescu ve inspira cá sa ve esprimeti asiá de cu necasu asupr'a infiintrierei „Tel. Rom.“? Si cum e de lucru de asupr'a dijarierulu infiintrierei mai târdiu, precum e „Concordi'a“, „Albin'a“, „Federa-tiunea“ nu radicareti vocea? Respunsulu e lesne de gãcitu!

5. „Óre ce sa fia fostu, ca totu in acele tempuri totu de cátra acea potestate, s'a opritu si afurisitu scrierea (si cetirea?) cu litere romane (strabune)?“

Acést'a eu nu o scin; dara ce sciu positivu si ve-ti fi sciindu si dvóstra, este, ca aceeași potestate aici la noi, in Brasiovu, la adunarea Asociatiunei tranne din 1862, cá presidiu alu numitei Asociatiuni, a fostu si a staruitu pentru literile strabune, precum si ca in cele oficióse ale archidiece-siei sele a introdusu limb'a cu literele strabune mai înainte decâtu alti.

6. „Óre ce sa fi fostu, ca pre la 1859, fiindu doi translatori románi aplicati in c. r. min. de justitia in Vien'a — unulu unitu si altulu neunitu, dara ambidoi barbati de renume la románi — celu ne-unitu, a denunciatu pre celu unitu de daco-romanistu etc. cá sa-lu scótia din postu?“

Acést'a vi o va spune póte neunitulu, reete ortodocsulu respectivu ca traiesce inca. Asiu scí póte si ea sa ve spunu unele, relativu la acést'a afacere, de cari v'aru strepedi dintii!

7. „Óre ce sa fi fostu — sa trecemu nitielu si la politica — óre ce sa fi fostu, ca románi uniti, in fruntea loru cu Metropolitulu Siolutiu nu voieau sa intre in diet'a feudale din Clusiu (1865) iéra Metropolitulu neunitu staróia cu ai sei sa intre? precum a si intratu (cu Siolutiu cu totu Red.), in gróp'a nu numai a autonomiei Transilvaniei, ci si a esistintiei nationali române! iau trasa dupa sine si pre uniti?“

Lucru e fórtu simplu dle „Unu unitu“. Metrop. Siolutiu insusi o a spusu cându a disu cátra Metrop. Siagun'a acolo in Clusiu si atunci cu oca-siunea acelei diete: „Esceleni'a Ta scii ca eu nu me pricepu in politica, fa deci cum te va intiepti Ddieu, si eu tóte le voiu primí de bune.“ Dvóstre inse a-ti cugetatu ca procederea solidara a româniloru ve angustéza veniturile din meseri'a desbina-tóre a dvóstre si-lu duserati pre bietulu betránu curendu dupa aceea pre ghiatia, de unde apoi cum bine scii au urmatu tóte desastrele si confusiunile ce urmara pâna in diu'a de astadi.

Un'a si buna sa ve spunu dloru clarissimi in legatura cu cele cuprinse in acést'a pentru voi omi-nósa intrebare. Metropolitulu Siagun'a a sciutu, ut figura docet, a-si eliberá biseric'a sea din starea ei apesata pre lângá tóte unelirile ultramontanismului. Negresitu ca sub conducerea acelui-a-si, déca lipseau intrigele iesuitice ale vóstre mai curendu si mai lesne ne-ámu fi ajunsu scopulu si in cele nationali, celu putienu nu ámu fi cadiutu in prapasti'a in carea ne aflámu.

8. „Óre ce sa fi fostu, ca pâna cându deputatii románi alesi pentru diet'a din Pest'a uniti si neuniti se indoieau a intrá in acea dieta; Metro-politulu neunitu fára a se consultá cu cei-lalti románi a intratu si in acea dieta, cá celu dintáiu, si firesce ca a trasa dupa sine si pre cei-lalti?“

Cum dau eu cu socotél'a Metropolitulu ortodocsu v'a cunoscutu intrigele si a captatu apoi de interesele poporului seu, cu tóte ca dv. avéti missiunea de a-lu impedecá pre acestu poporu, celu putienu pâna sa se consolideze autonomi'a catholiciloru, la carea cautati asiá de cu verschämten Mienen, cu tóte ca de alta parte faceti multa vorba si cu au-tonomi'a bisericeii unite, pre carea inse catholicii o iau intr'un'a cu a loru.

9. „Óre ce sa fi fostu ca in 1867 cându s'au

*) Ce pacoste! Audi aci! sa intre ei in dieta! si inca fára de scirea dlu B., carele avea de gându sa-i infasiure si impature intr'unu Memorandu si sa-i tramita pre posta, unde va vrea, se intielege, sa-i duca post'a, d. e. macaru si la transilvano-autonomio-fagulu ministru presiedinte . . . etc. Nó! nó! neunitiloru mai intrati voi in diete, si mai trageți inca si pre unti dupa voi, cá apoi v'a dá elu dlu B.! Si me rogu de ce nu? Cine i mai dá d-lui apoi fiorinasi pentru deputatiuni . . . in vre-mile aste scumpe? Culegatoriulu.

*) Iéra?!

Culeg.

organisatu nóuele ministerie magiare, s'au denumitu trei románi pravoslavnicu la posturi inalte, unu se-cretariu de stat, unu consiliariu ministeriale si unu consiliariu de sectiune si numai unu unitu (consil. de sect.) unionistulu H.“

Óre sa nu fi fostu ca dvóstra avéti de já pre unulu cu multu mai inaltu decâtu cei trei, intiotio-latu si inpintenatu din crestetu pâna in tâlpi, carele nu se tesí de locu a schimbá costumulu nationalu romanescu cu dolmanulu si calpaculu ungurescu si a vorbí la ceea ce nu l'a constrinsu nimenea des-pre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, ce ingro-pá mai tare autonomi'a (de care te dóre si pre dea „unitule“ atát'a calcáele cismeloru) decâtu mergerea la dieta? si o minune! acestu miraculosu barbatu, fiindu de panur'a dvóstre, totusi ve póte fi vetafulu, la carele ve inchinati cu totii, pre carele lu cocotiati unde nu mai puteti si-lu gramaditi cu laude, încátu, bietulu, lu aducéti in asiá de mare perples-sitate, de apoi incepe si elu a se laudá pre sine insusi!

10. „Óre ce sa fi fostu, ca cele cinci diuarie cu redactiuni unite, ce apareau atunci in Austro-Unga-ri'a nu s'au plánsu si váieratu pentru preferirea ne-unitiloru si desconsiderarea unitiloru?“

Dara cum sa se plánga cându voi jucati atunci rolulu de passivisti? cari nu voiati sa aveti nimic'a comunu cu regimulu celu ungurescu? pre cându de alta parte protectorii vostri cei negri stau cu li-stele clientiloru in reserva, cá sa nu ve compromita comed'i'a.

Aceste suntu cele 10 intrebári ale clarissimi-loru parinti iesuiti dela „Gaz. Trans.“ representati prin „Unu unitu“, din cari intrebári, mai alesu dupa ce voru fi cetitu si cele de mai nainte, acum s'aru poté convinge parintiele loro, ca particeu'a „nu“ ce dloru in intrebarea a 11 ce urméza, se vede din eróre ori din prea mare zelu o prepusera substan-tivului „unitii“, aru trebuí mutata si prepusa sub-stantivului „neunitii“, si atunci aru suná acea intre-bare corecta asiá:

11. „Óre ce sa fi fostu? si óre ce sa fia? s'aru poté insirá cátu de multe, din cari s'aru vedé luminatu, ca unitii din Transilvani'a suntu acei'a, cari se grabescu a face complimente si servitii stapáni-loru dilei; ca unitii semena discordia, ura si invidia intre fratii de unu sânge (respectu escep-tioniloru) si nu neunitii din Sabiu; ca románi uniti suntu acei'a, cari tienu mai sânta, mai salutaria si mai potinte legatur'a confessiunale, decâtu cea (de sânge) nationale (respectu escep-tioniloru) si nu pravoslavnicii dela „Tel. Rom.“; ca unitii suntu gat'a a sacrificá interesele nati-onali, intereseloru confessiunali si nu pravoslavnicii dela „Tel. Rom.“ cu mica cu mare, ca prin urmare, amenintia nationalitatea romána (re-spectu escep-tioniloru) si nu mamelucii din Sabiu si tiér'a Bârsei! pâna cându voru mai esiste de acesti mameluci (de ai paterului Bekx), formati si adaptati dupa tipulu si asemenarea parintelui loru, pâna atunci nu va veni intre románi imperati'a amórei si a concordiei, prin urmare nici a prosperárei nati-onali!“ A-ti intielesu clarissimiloru slabnici?

In fine pp. iesuiti dela „Gaz. Trans.“ si incheia slabniculu loru pascuulu astu-feliu:

„Frate Bârsane! déca nu ai anima r o m á n a staruiesce a lepadá perfidi'a cea imparechiátoria intre fratii de unu sânge si staruiesce a câstigá ceea ce decoréza pre unu barbatu: caracteru!“

Incátu pentru anim'a mea románésca ámu onóre parintiloru iesuiti a ve dechiará in publicu, ca nu o asiú dá pentru o suta de ale vóstre. Incátu pentru „perfidi'a imparechiátoria“ v'ámu aretatu mai susu unde 'si are culcusiulu: in unatia! Iéra încátu pentru caracteru ámu a ve adresá urmatórele intre-bári românesci:

Sciti bine, clarissimiloru, ca acum vre-o 30 de ani si mai bine, a-ti venit cam sprinteni si usierei, numai cu bindelulu in spate, cum se dice, cu bâr-bile si mustetiele rase si cu reverendile in bätü, cá nisce adevérati missiunari din Mec'a vó-stra, din Blasiu — la noi in Brasiovalu celu orto-docsu intregu intregutiu. Spuneti-mi cu ce scopu a-ti venit atunci la noi, asiedindu-ve in mijloculu nostru, unde nu avéti macaru unu nniatu, déca nu cu alu propagandei sântei unatie in Orienta spre a turburá ap'a intre frati? Este óre acést'a caracteru?

Si Brasiovenii nostri cei pravoslavnicu, de-si erati si a-ti persistatu a remáné uniatu, v'au primitu cu bratiiele deschise, cá pre nisce miei blândi, dara voi v'ati desputatu in scurtu tempu nisce lupi in-piei de oie, cáci cum ne spunu betráni, a-ti voitu

sa ne faceti bisericu unita in Blumen'a — tãgani'a Brasiovalu! Este acést'a caracteru?

Dupa aceea incetulu cu incetulu v'ati facutu stári colosali dela Brasiovenii pravoslavnicu, iéra acum i batjocorit cum ve vine la gura! — sa fia óre si acést'a caracteru.

Pre unulu dintre ai dvóstra, pre Andreiu Mu-rosianu, carele avú anima curatu romána, pentru ca n'a vrutu sa puna mai pre susu interesele con-fessiunali decâtu cele nationali, l'ati persecutatu cu intrigi si scane pâna l'ati bagatu in pamentu si inca nici acolo nu-i dati pace! — este óre acést'a ca-racteru?

Unulu dintre dvóstra, ingrigindu-se Brasiovenii ortodocsi pentru subsistintia lui si punendulu direc-toru, a administratu averea fabricei din Zernesti astu-feliu, încátu astadi din o multime de actionari a devenitu numai singuru proprietariu, — sa fia óre acést'a caracteru?

Iéra cel'a-laltu ca a daruitu din averea sea câstigata mai numai dela románi ortodocsi, 1000 fl. pentru gimnasiulu nerománu catholicu din Brasiovu, pre cându pentru celu románu, póte cáci e dupa densu „schismaticu“, cum áudu nici unu cruceriu — sa fia óre caracteru si inca românescu?

Ca numai incetati a calumniá in modulu celu mai nersinatulu dela inceputu si pâna astadi, pre ar-chiereulu nostru ortodocsu, pre archiereulu, carele pre unulu dintre dvóstra la eliberatu din captivitatea muscalésca si v'a garantatu esistintia „Gaz. Trans.“ cându acést'a se suspendase, — sa fia óre caract-eru?

Ca ne numiti pâna in diu'a de astadi in „Gazet'a“ dvóstra totu numai cu numele celu batjocoritulu de „neunitii“, ce ni l'ati datu insi-ve, si nu cu nume-le celu adevératu, cu care ne numimu noi — sa fia óre carecteru?

Ca sunteti provocati de sute de ori prin diuarie a ve dá socotél'a in privintia fundatiunei asiá numite „Sincaiane“ si totusi nu respundeti nimic'a — sa fia óre carecteru?

Dela unu astfeliu de „Unu unitu“ séu si mai multi unti, marturisescu ca mi-aru fi si rusine a in-vetiá caracteru!

Din tiér'a Bârsei, in Noemvre 1872.

✠

Cincu-mare, in 3 Dec. 1872 n.

Domnule redactoru! Nu întârdiamu a ve re-portá de asta data specialmente despre mai multe evenemente de interesu, petrecute in midloculu nostru.

In nr. 93 alu stim. dvóstre diuaru, cetimu o corespondintia din Cincu-mare, din care vedemu, ca pártile divortiate si ne divortiate prin delibératele scaonului ppscú, déca ve place a-lu numi, alu trac-tului Noerichiu — Cincu-mare si nu alu Aguitei, care s'a aprobatu parte si din partea Ven. Consist. arch. dupa tóte spelele avute se mai impovaréza si cu o tacsá de 12 fl. v. a. platinda deadreptulu la perceptoratu regiu.

Dupa cum suntemu si noi informati, marturi-simu ca acést'a tacsá in suma de 12 fl. v. a. in tempulu de fatia este o sarcina nesoportava, care aduce pre respectivele párti pâna la gradulu su-premu alu desperatiunei, cu atát'a mai multu, ca directiunea financiara provinciala din Sabiu fára mila, le respinge recoursele lor, fára sa le supuna inaltulu ministriu de finantie spre ulteriór'a hota-rire, dupa cum suná petitulu recurseloru lor, — fára inse a se basá acést'a hotarire de respingere, pre o dispositiune speciale a legi de timbru si tacsé. — Si noi credemu si suntemu convinsi, ca delibératele aduse la forurile biserico-judecatoresci, se potu tacsá numai dupa T. P. 92. lit. d. séu T. P. 103. A. lit. a., b., cu 2 fl. 50 xr. v. a. cáci acestea dispusetiuni tacséza hotariri séu sentintie analoge a celoru biserico-judecatoresci, si nici de-cum acestea nu se potu dupa intentiunea legelato-relui esprimata prin art. de lege XXIII ex. 68. §. 19, — a se tacsá dupa T. P. 103. D. lit. d.

Batatoriu la ochi vine schimbarea T. P. a le-gei din anulu 1850 privitória la timbru si tacsé, care prin articli dietali citati in corespondintia din Cincu-mare este de nou sanctionata.

Nóu'a colectiune aflátoria pre la noi numai in testulu magiaru cuprinde totu dispositiunile de sub-tariffi cei vechi, sub noi tarifi, de d'abiá se mai póte orientá omulu in acést'a colectiune.

Analogu cu povestea lulelei schimbata in pipá. Anume T. P. 103. A. lit. a. se afla in nóu'a

colecțiune sub T. P. 48 lit. A. b., totu cu intielesu primitiv.

In dilele trecute ne venira dōue partide imponderate cu indetoria a platii cāte 12 fl. pentru dōue deliberate biserico-judecatoriesci, si incepū a suspina a s u p r ' a Ven. Consist. archid. cāci dupa pnceperea loru pre acest'a 'lu tinea in prepusu, ca cere noua taca de timbru, si numai cu anevioia i poturamu convinge despre starea adeverata a lucrului.

In fine se resolvi a merge in persōna la in. ministeriu ungurescu, cā sa se plānga pentru acēsta prea grea povēra si sa se rōge a li se tacsā deliberatele biserico-judecatoriesci dupa noulu T. P. 48 lit. A. b. cu 2 fl. 50 cr. v. a. dī florini doi si cinci-dieci de cruceri. — Ddieu sa ve ajute le-amu respunsu!

Trecendu preste acestu obiectu voiu a reportā si ce-va despre sinodulu nostru parochiale tēnutu in 16/28 Novembre a, c. sub presiedint'ia Revr. par. Adm. prot. Gregoriu Maeru.

Reverenti'a sea a buna sēma in visitatiunea canonica, sosindu in Cincu a conchiamatu sinodulu parochialu, cārui'a in poterea §. 10 din Stat. Org., au si presiediatu.

Obiectulu principale au fostu cerculariulu Ven. Cons. archid. privitoriu la anesarea opidului nostru pre venitoriu.

Deschidendu-se siedint'ia, la care'au luatu parte preste 90 de membri sinodali, se alege cu unanimitate de notariu archivarulu sc. Moise Branisce, carele dupa alegerea-i luā numai decātu cu permissiunea presidiului cuventulu si intr'o cuventare insuletitōre si bine nimerita aducendu motive relevanti pentru de a se anesā pre venitoriu opidulu nostru la infiantandulu tractu alu Agnitei cu resiedint'ia in Agnit'a, face in fine propunere in acēsta directiune si rōga pre presidiu sa o puna la discussiune dēca va fi spriginita dupa lege.

Dupa o scurta desbatere fiindu propunerea membrului M. Branisce din destulu spriginita se primesce din partea sinodului cu unanimitate de voturi.

Alu doilea obiectu au fostu unu proiectu alu comitetului parochialu pentru de a se face o rugare cātra inclit'a anversitate a fundului regio, pentru castigarea unei dotatiuni si pentru scōl'a nōstra gr. or. din Cincu-mare aproportionalmente dupa cum este dotata cea evangelica din locu.

Cetindu-se acestu proiectu prin notariu se primesce „en bloc“ din partea sinodului cu unanimitate, si cu acēst'a s'a incheiatu siedint'ia sinod.

Ne luāmu permissiune a impartasi on. publicu cetitoriu si conclusulu din urma alu sinodului in copia, care suna:

Inclita universitate! Ilustre domnule presiedinte!

Chiamarea inclitei universitāti, se vede din acte, ca au fostu si este specialmente promovarea culturii prin dotarea institutelor invetiamentali din fundulu regio. —

De-si vedemu, ca prin donatiunea inclitei universitāti din anulu 1850 nr. univ. 1280, cele 50 de mii date pre anu din averea fondului regio, la a cārui'a adunare fāra nici o dubietate multu a u n t r i b u i t u s i c o n t r i b u i e s c u s i r o m ā n i i d i n f u n d u l u r e g i u c a r i i d u p a A n d r e a n u a u f o s t u c u c o n l o c u i t o r i i n o s t r i f r a t i i s a s i „ u n u s p o p u l u s “, s p e c i a l m e n t e s ' a d a t u n u m a i p e n t r u i n a i n t a r e a i n c u l t u r a a c o n f r a t i l o r u s a s i, i n a c ā r o r u s c o l i i n s a n u n e e r ā n o a i n t r e d i s a c e r c e t a r e a p r e l e g e r i l o r u, t o t u - s i v e d e m u, c a i n c l i t ' a u n i v e r s i t a t e, c o n d u s a f i n d u d e p r i n c i p i u l u e g a l i t a t e i, d r e p t a t e i s i e c u i t a t e i, a u o r d i n a t u s i o r d i n ē z a p r e a c e s t u t e r i t o r i u s i d o t a r e a p r e o t i m e i r o m ā n e p r i n s e g r e g a r e a a s i ā n u m i t e i p o r t i u n i c a n o n i c e d i n p a m e n t a r i c o m u n a l i, c e e a c e i n p a r t e s ' a e f e p t u i t u s p r e m u l t i a m i r e a p r e o t i m e i n o s t r e c e i s e r a c e.

Mai multa vedemu, ca inclit'a universitate au facutu o donatiune insemnata atātu pentru gimnaziulu nostru confessionalu din Brasiovu cātu-si pentru colegiulu ungurescu din Orasthia.

Prin acēsta fapta generōsa inclit'a universitate au recunoscutu „p r o p r i o m o t u “ e g a l i t a t e a d e d r e p t u i n t r e r o m ā n i i s i s a s i i d i n f u n d u l u r e g i u p e c u m s i i n d r e p t a t i r e a e g a l a l a a v e r e a c o m u n a d e s e c u l i a d u n a t a s i c u p o t e r i l e n o s t r e c o n c u r e n t i a l i.

Premitiendu aceste adeveruri, ne întōrcemu umilitu sinodulu parochialu bisericescu la caus'a nōstra speciale, pre care voimu a o desvelā incl. uni-

versitāti si in fine a ne rogā si noi pentru putiena medicina spre vindecarea morbului nostru.

Opidulu Cincu-mare este intr'unu numeru fōrte insemnatu locuitu si de romāni gr. or. carii si cu ajutoriulu intelegintiei loru si a alu fratiloru sasi au aredicatu unu edificiu fōrte acomodatū de scōla, unde pāna acum'a docēza doi invetiatori in dōue departiamente, pre carii i dotāmu parte din medilōcele proprii parte din cass'a comunale.

Atātu sinodulu nostru parochialu cātu si inspec-toratul districtualu scolaru au vediatu lips'a de unu alu 3-lea invetiatoriu, cāci altramente in scōl'a nōstra confessionalu nu se pōte face progresulu celu doritu, cu atāt'a mai multu, cāci intentiunea mai mariloru nostri tēntēdia intr'acolo, ca in Cincu-mare sa se faca o scōla normala centrala.

Poterile nōstre concurentiali suntu in sa atātu priu infricosiatulu focu din anulu 1869 cātu si in urm'a cestoru doi ani trecuti neroditori — atātu de subtile si esauriate, de ele nici decum de presente nu se mai potu intinde cu efeptu in indigita'ta directiune si din acēsta causa cutediāmu a implorā ajutoriulu inclitei universitāti, carea petrunsa fiindu si pāna acum'a despre necesitate promovārei culturii in fundulu regio au votatu sub nr. universitātiei 1280 — ex 1850 pentru scōl'a evangelica si tēnere iscolare evangelicid in Cincu-mare o dotatiune anuala de 2700 fl. m. c. si mai de curendu alla dotatiune pentru scōl'a industriara de 800 fl. si unu stipendiu pentru unu studente la scōl'a agrara in Mediasiu in suma anuala de 120 fl. v. a.

Acēste si alte fapte generōse in interesulu culturii poporulu din fundulu regio merita a fi scrise cu litere de auru pre paginile istoriei.

Noi romānii, carii suntemu in acestu scaonu mai egali la numeru cu fratiisasi, din p r i c i n ' a t e m p u r i l o r u v i t r e g e n u n e - a m u b u c u r a t u d e a t a r i m i d i l o c e b i n e f a c a t o r e.

Dupa datele loru statistice scōse din matriculele oficiale parochiale in Cincu-mare suntu copii obligati la scōla:

a) sasesci	340.
b) greco-orientali	125.

Sum'a 465.

Copii romānescei gr. or. oblegati la scōla suntu asiā dara mai multicā a trei'a parte vis-a-vis cu cei sasesci.

In proportiunea acēst'a pre bas'a egalitātiei de dreptu si pre bas'a art. de l. LIII ex 1868 § 23 — se cuvine si compete a fi si scōl'a nōstra greco-orientale din Cincu-mare impartesita cu unu ajutoriu proportionatu din comun'a avere a fundului regio si anume cu a trei'a parte din 2700 fl. m. c. care suma de 900 fl. m. c. pre anu.

Cu umilitia si plecatiune ne romāmu:

Cā inclit'a universitate a fundului regio sa bine-voiesca a infiantā si pentru scōl'a nōstra greco-orientale din Cincu-mare o dotatiune anuala in sum'a cea drēpta cu 900 fl. m. c.

Din siedint'ia sinodului paroch. gr. or. tēnuta in 16 Novembre 1872.

Grigoriu Maeru

Adm. prot. cā presiedinte m/p.

Moise Branisce

Notariulu sinodului paroch. m/p.

Noi asiā credemu ca cererea de facia este basata asiā de tare incātu dēca cum-va s'aru respinge, ce nu credemu, amu desperā in egalitatea de dreptu a fratiloru sasi, carii altramente cu alte ocaziuni s'a aretatu ca ne iubescu si dorescu a traī cu noi in fratieta si armonia, carea numai atunci se va potea salaslui intre noi, cādu vomu fi egali inpartesiti nu numai din sarcinele publice ci si din beneficiuri si drepturi. — „Vederemo.“

Franci'a.

Dōue siedintie memorabile din 29 si 30 Nov. s'au tēnutu la Versailles din care noi estragemu incependu cu cea dintāiu urmatōrele:

La ordinea dīlei a fostu propunerea comisiunei Kerdrel, prin carea se atientea a eschide pre dlu Thiers dela tribuna, iēra pre ministrii sei a-i supune camerei.

Din partea guvernului mai intāiu se scōla min. de justitia Dufaure rostindu principalminte urmatōrele:

D u f a u r e : Mai inainte de ce adunant'ia nationale aru incepe acēsta mare discussiune, guvernulu a aflatu de bine, a face cunoscuta opiniunea sea si positiunea ce vrea sa iee elu in acēsta importanta discussiune. In 13 Nov. conformu usualu ce convine tieriloru libere, dlu presiedinte alu republicei, printr'unu mesagiu a facutu cunoscuta adunantiei starea materiale si morale a tieriei, indegetandu cu o cale si reformele ce elu le-a crediatu necesari pentru tiēra. La aceste nobile si patriotice intentiuni, unulu dintre oratorii eminenti a-i dvōstre, pōte ca — cu buna intentiune, dara nu la tempulu cuvenitu, a propusu esmiterea unei comisiuni pentru a se consultā, dēca adunant'ia sa respunda la mesagiu. Acēsta comisiune nu s'a tēnutu strictu de propunerea dlu Kerdrel; ea a aflatu cu cale a respunde insasi la mesagiu, si noi nu ne plāngemu pentru acēst'a. — Responsulu comisiunei consista in dōue lucruri: unu raportu si o propositiune. De reportu, nu voiu dice nimic'a, cāci elu aru potē suscitā desbateri iritanti, dara voiu sa graiescu numai cuvinte de pace. — Cātu pentru propositiune, in acēst'a se pretinde alegerea unei comisiuni pentru a elaborā unu proiectu de lege despre responsabilitatea ministeriale. Presiedintele republicei in sa, precum reportulu comisiunei recunosce, in ca s'a dechiaratu pentru regularea responsabilitātiei ministeriale, si elu a pusu numai o conditiune, de carea voiu vorbi mai la vale. Dara, pentru a constata adeverulu, sa ne intrebāmu: ore ce responsabilitate nu esista dejā de multu? Se pōte ore presupune despre noi, vechii parlamantaristi, ca nu amu acceptā responsabilitatea inaintea dvōstre si inaintea tieriei, acea responsabilitate ce esista dejā de atunci, cādu a-ti proclamatu pre dlu Thiers de presiedinte alu republicei si cādu elu v'au prezentatu ministrii sei. Audit'a-ti de atunci a se vorbi ca ministrii cauta a se pitulā la spatele presiedintelui, pentru a scapā de responsabilitate?

Eu vorbescu in numele meu si alu colegiloru mei. Incātu pentru mine, eu primescu asupr'a mea responsabilitatea pentru tōte proiectele mele de lege, pentru tōte resolutiunile si faptele mele.

Intr'unu pasagiu alu reportului, comisiunea se vaieta pentru continu'a interventiune a presiedintelui in adunantia. In acēsta privintia me voiu splicā sinceru si resolutu. Resolutiunea dvōstre dela 31 Aug. 1871 a prevediatu ca interventiunea eminentelui oratore pre care l'ati alesu capu alu poterei esecutive, va fi nu numai legitima, dara unori absolutu necesaria; si dvōstra a-ti decisu ca presiedintele republicei pōte luā cuventulu cādu elu vā aflā de lipsa, fāra a se fi insinuatu previe la presiedintele adunantiei. Astadi sub titulu de responsabilitate ministeriale, vreti sa-lu opriti a radicā mai departe cuventulu pre acēsta tribuna.

Nici odata intr'o tiēra libera, unu membru alu representantiei poporulu, nu s'a detrasu dreptulu, de a participā la desbateri. Totusi, noi nu pretindemu eschiderea acestei cestiuni dela competint'ia comisiunei constitutionali ce propunemu a se alege. Vomu vedē in sa ce compensatiune pōteti dā pentru acēsta restrictiune a poterei presidiali. Cāci — ce e dreptu, presiedintele republicei Statelor-Unite nu intrevine in desbateri, dara elu are unu dreptu, dreptulu de veto suspensivu, si are dōue camere, de origine si natura diferita, dintre cari un'a 'lu pōte aperā cādu ceea-lalta 'lu ataca. Sa cantāmu deci in organizatiunea publica o compensatiune pre sēm'a presiedintelui republicei, pentru perderea dreptului de a-si aperā elu insusi resolutiunile sele. Propositiunea comisiunei deci e pré angusta, ve rogāmu dara a o estinde, si eata propositiunea ce guvernulu submitte adunantiei.

„O comisiune de trei-dieci de membri sa se alēga, spre a presentā unu proiectu de lege pentru regularea atributiuniloru poterei publice si a conditiuniloru responsabilitātiei ministeriale.“ (Aprobāri in stāng'a.)

Bathie: „Nu vrēu sa respundu la discursulu dlu ministru de justitia, ci voiu numai a observē, cumca ni este impossibilo a ne pronuncā indata in privint'ia propositiunei sele. Ceru deci in numele celoru de unu principiu cu mine cā sa se suspinda siedint'ia pre o ōra.“

Acēsta propunere se primesce si siedint'ia se suspinda. (Suntu 3¹/₄ ōre.) — In publicu si in sala domnesce o imensa iritatiune. Comisiunea se intrunescu in siedint'ia; ea primesce dechiaratiuni dela dlu Thiers si dela ministrulu de justitia, iēra ministriulu dupa aceea tēne consiliu. Thiers din cādu in cādu apare in sala si pretolindēna e incun-

giuratu de ai soi. — Abia la 6 $\frac{1}{2}$ ore se redeschide sedinti'a.

Batie. (Ah! ah! — Chut! chut!) Dupa ce comisiunea s'a consultatu, ea declara ca persista a sustiene conclusiunile reportului seu, si ca nu pote accepta propositionile guvernului. Ea cere discussiunea imediata.

Dufaure: Guvernulu inca 'si sustiene propositione. (Aprobare in stang'a si strigari: „la votu!”)

Thiers: Eu pricepu nepacientia camerei. Ferbinte mea dorintia este a nu prelungi anxietatea tierci si a camerei. Nu me opunu cererei de a vota fara discussiune, de-si a-si preferi o desbatere.

Se primesce desbaterea pre manedi. —

Sedinti'a din 30 Novembre.

Presedintele republicei, dl. Thiers: Domnii mei! Fara indoieala, dvostra poftiti explicatiuni din tote partile acestei camere, in prim'a linia dela regimu. Dreptu aceea ieu cuventulu fara intardiare, cu intentiunea de a face sa incete asiá-numita ambiguitate, ce ni intuneca reportulu intre noi. Nu acesta trista putere de guvernare ce o amu, vreu eu sa o aperu; bucurosu o cedu altor'a cari pote ca aru folosi-o mai bine; responsabilitatea inasa pentru rezultatulu acestei desbateri vreu sa o derivu dela mine. — Candu acum cate-va septemani v'ati intrunitu aci, s'a manifestatu sentiulu nesecuritatii stariloru nostre si necesitatea, de a nu proclamá acest'a seu acea forma de statu, ci a prevedé guvernulu cu potestatea necesaria pentru prosperarea secura si regulata a tierci. Mesagiulu acesta cestiune n'a potut'o trece cu vederea.

Pre candu cuvintele nostre au escitatu o via emotiune, comisiunea esmisa escedendu mandatulu seu, a respunsu la mesagiulu nostru cu o adresa formale. Si ce dice acesta adresa? Pre candu noi v'amu provocatu a esamená cu seriozitate certe mari cestiuni politice, intr'unu spiritu conservatoriu, noue ni se raspunde cu o cestiune personale. Acum d-v. (arata cu degetulu spre monarchisti) vreti sa vorbiti numai de persón'a mea si de dezea mea presentia la acesta tribuna.

Mi se imputa ca esiste o asiá-numita armata de desorine. Ei bine; ea esiste din nenorocire, ea e infricosiata; e bine a luá contr'a ei mesurile necesarie; dara pentru aceea dvostre nu faceti bine ca presentati Franci'a inaintea lumii totu-deun'a amenintata de resturnare generale. Acea armata revolucionara esista in tote tierile si amu poté dice ca in momentu Franci'a are a se teme mai pucinu de ea, pentru-ca de curendu a nimicito. Apoi sa nu esageramu fortiele aceste armate. Noi aici nu traimu intr'unu statu orientalu de sclavi. Poporulu nostru are drepturile sale, si elu le cunoște — dore, mai bine decâtu detorintiele sale. Passiunile sale cele rele de multe ori se irita cu doctrine false, si perniciose; nu i se spune ca numai prin lucru si cu timpulu pote ajunge acolo unde aspira elu. Eu i-amu spusu acest'a in timpurile cele mai periculoase. Amu disu lucratoriloru: „Voi sunteti stapani preste braciile vostre, preste laborea vosta, voi poteti inceta lucrulu; dara facendu acest'a, ve veti ruina pre voi insive si tier'a.”

Se dice mai departe acestai poporu, ca capitalulu 'lu oprime. Eu i-amu disu: „Capitalulu, sunteti voi, este economi'a vosta pasa in conditiunile cele mai remuneratorie pentru voi.” In acestu mod speru eu de ani societatea francesa, cu cuventulu si cu fapt'a. (Aplause)

Se dice si mi se imputa mie ca cutare partida nu crede in Ddieu! Eu n'amu a penetra in consciintiele omeniloru; dar' acest'a e adeveratu si tare me dore, caci acesta necredintia este o degradare pentru suflete si pentru tiera. D'a, suntu omeni cari 'si inchipuescu ca studiulu naturei i combate ideia de Ddieu. Eu din contra, cu catu mai multu studiediu natur'a, cu atatu mai multu me convingu ca ea proclama pre autorele ordinei universale, in carea suntemu asediati noi. (Aprobare.) Numai unu falsu studiu alu naturei pote proclamá ateismulu.

Nu, nu; Ddieu permite omeniloru tote erorele; dara aceste erori trecu, si societatea moderna, iera mai pre susu a nostra crestina, nici odata nu va accepta aceste doctrine detestabile. (Noua aprobare.) Eu die parte-mi potu dice si mai multu: Acum cati-va ani amu combatutu, separatu de amicii mei politici, o politica ce atentá opresiunea santului scaunu, si prin urmare opresiunea tuturor credin-

tiiloru catolici. (Aprobare.) Ieta doctrinele politice, sociale, morale, religiose, ce le-emu practicatu eu in tota viet'a mea. Dupa unu astu-feliu de trecutu amu refusat de a raspunde la imputatiunea ca si eu a-si fi complice acelor doctrine.

Mi se ia in nume de reu, ca sum aplaudatu si din acesta parte! (aretandu spre steng'a radicale.) Eu vi voiu spune caus'a acestei aplausari si voiu delaturá ambiguitatea ce se atribuie atitudinei mele.

La Bordeaux, mi-ati oferitu potestatea intr'unu momentu, candu pentru mine a fostu o obligatiune imperiosa d'a o accepta. (Forte bine! forte bine!) Au dora pote dice cine-va ca eu m'amu rogatu sa mi-o dati?! (Aprobare vivace in steng'a.) Pusumi-s'a vr'o conditiune atunci, candu 600,000 de prussi ocupau inca tier'a? Vorbit'a-ti atunci de republica ori de monarchia? Nu, nu. A fostu o forma de guvernamentu data de evenimente: republic'a.

Eu ore mi-amu datu titulu de capu alu peterei esecutive alu republicei francesa? Deca care-va dice ca eu l'amu rogatu pentru votulu seu, sa-mi spuna aci in facia. Si corespuns'a ore acestu titlu trecutulu meu personale? Nu. — Eu amu cunoscuta bine situatiunea si amu vedutu ca pacea interna numai prin republica se pote sustiene.

Cine dintre dvostra aru fi cutediatu numai, a pronuncia cuventulu monarchia? Parol'a atunci a fostu: a stimá opinionea si convictionea fia-carui'a; eu inca amu spusu din capulu localu ca, deca vomu guverná bine, numai republic'a va avé sa profite. A-ti poftitu dora dvostra ca sa fimu guvernatu reu, pentru ca sa nu fia profitatu rapublic'a? (Larma in drept'a; ilaritate in steng'a.) Eu din partea mea amu promis a guverná, nu dupa principiile unei partide nici chiaru dupa ale mele, ci numai in interesulu salutei comune si alu pácei publice.

Acést'a este politic'a cea buna, aceea pre carea eu o opunu „guvernamentulu de combatere” (Aprobare in steng'a si in centru.) Acést'a politica consiste intru a ocupa terenulu celu mai favorabilu pentru a combate reulu si pentru a suprime pre cei ce l'aru poté spori si pre care terenu toti patriotii potu dá mân'a unii cu altii. Neurmarea acestei politice este caus'a caderei tuturor guvernoloru monarchice in Franci'a. — Intra partea despre media-di a tierci s'aru fi rescolatu in contr'a nostra. deca si numai prin minte ne-aru fi venitu a restabili monarchi'a.

(Va urmá.)

Varietati.

*** Din Blasiu amu primitu o corespondintia, din carea fiindu ca se vede o caracteristica repetita de multe ori, dara din parte-ne trecuta adese-ori cu vuderea estragemu urmatorele:

Sambata in 18 Novembre a. c., dupa impartirea oreloru prescise merseramu la ascultarea cantulu bisericescu patru clase gim., incependu dela a VIII in josu. Percurgendu trei versuri si ajungendu la alu patrulea, dupa care domnulu profesor de cantu Ionasiu ne canta o stichire de ale invierei — Crucii tale. — Dupa aceea au provocatu pre mai multi sa o cante, intre cari s'au aflatu unulu carele canta pre nasu; iera d. pr. oprindulu, i dice cu dispretiu: „nu canta pre nasu, pentru ca asiá numi ne unitti i canta!”. E tacere, toti cei ce suntu de acea rel. pre care d. pr. vrea sa o dejosiesca, se simtu atacati, pareca ca suferu de ce-va. Intra acea unulu de a VIII cl. ne mai potendu suferi acesta insulta din partea d. pr., facendu reflexiune dice: „chiaru nu este asiá, eu amu auditu si de cei de rel. gr. cat. cantandu pre nasu si inca in uno locu unde si dvostra erati presentu.”

Prof.: „Ast'a la neuniti (cantatu pre nasu) se practiseza, inca de candu incepu a studia cantulu.”

Stud.: „pre langa tota pracs'a, eu inca pana acum nu amu auditu nici unulu, eu nu sciu ce pracs'a pote fi acea.”

Prof. merge si mai departe si dice: „dati-i pace ca sciu eu ca domni'a-sea este sfatosu.”

Stud. nu dice mai multe, fara i replica cuvintele dicendu: „prea bine, ve cunosc de unu atare domnule, inca de multu.” Astu-feliu se finesce disput'a.

Ce potemu ore deduce din tote acestea susumemorate? Nimic'a alt'a decâtu ca d. pr. aru fi bunu bucurosu, a se pane iera acea in pracs'a, ce era acum vre-o cate-va decenie. — Ieta modulu si midilolele cu cari d. pr. vru sa straplante in dis-

cupiile dsale inca de acum acea invidia, care o pastramu inca ca unu sveniru de trista memoria, si care au fostu factorulu principalu la decadenti'a romaniloru. Triste semne! ca inca si acum dupa atatea juraminte ce se facura, intre inteleginti'a nostra, dela cari se accepta o educatiune buna teneriloru, se mai afla de acei'a, cari in agendele loru facu destingere intre „unitu si neunitu” (romanu si romanu)! Se mai afla de acei'a cari inca si acum suntu condusi de o idea vechia, de o idea ruginita!

Fabriciu.

*** Salarie preotiesci. In „N. ev. Kirch Ztg.” din Berlinu nr. 47 aflamu o corespondintia din Baden din carea estragemu urmatorele:

Cestiunea salarisarei preotimei a facutu multa romore in dilele din urma. Statulu a maritu salariile servitoriloru sei in modu considerabile cu respectu la impregiurările tempului de fatia; ecuitabilitatea o pretinde acest'a si pentru servitorii bisericeci. Ce-va s'a facutu din partea autoritatiloru bisericesci. E unu ce de mare insemnate, ca s'a stersu diferenti'a claselor de salarie in privinti'a sumeloru maximali si minimali ponendu-se fia-care preotu iu maximulu clasei sele. Prin acest'a s'a delaturatu possibilitatea de a fi cine-va tratatu dupa favore seu defavore. Preste totu este de a se recunosce vointi'a cea buna a consiliulu superioru bisericescu pentru imbunatatirea sortiei materiali a preotimei. Multu inose nu pote face consiliulu cu midilolele ce i stau la dispusetiune si statulu nu face chiaru nimic'a. In privinti'a acest'a lasa statulu bisericeci „autonomi'a” ei. Uniculu midilocu, carele aru ajutat in modu simitoriu si dealtmintrea aru contribui la restaurarea spiritulu bisericescu aru fi, si inca de mare pretiu, introducerea contributiunii bisericesci. Aceste inse dau de greutati mari la locurile decisive...

Concursu.

Pentru ocuparea postulu vacantu de preotu in parochi'a gr. or. Tielina cu 517 suflete, de clas'a a III deschisu pana in 31 Decembre 1872 st. v.

De acestu postu suntu legate urmatorele emolumente:

1. 10 jogeri de pamentu de aratu si cositu.
2. Dela 115 familie cate 1 ferdela de cucurudiu sfermatu, din care competu cantorulu 8 ferdele si venitul stolariu pana acum usuatu.
3. realitati parochiale de locuintia si economia zidinde in prima-ver'a viitoare. —

Doritorii de a ocupa acestu postu, au sa documenteze ca au studiatu cursulu teologicu de 3 ani, si suntu pregatiti pentru acesta chiamare in intielesulu St. Org. § 13. — si sa-si ascerna rogarile sele la scaonulu protopopescu.

Tielin'a in 16 Novembre 1872.

Nicolau Serbu

Pres. comit. paroch.

In contielegere cu mine

Zacharie Boiu

(2—3)

Protop.

Citatiune edictale.

An'a nascuta Tom'a Costein, religiunea gr. or. din Porcesci, maritata la 28 Ian. 1868 dupa Ioanu Anghelu Caldarea din Porcesci, paresindu cu necredintia de trei ani pre acum numitulu ei sociu si ne-sciindu-se unde se afla, se citeza prin acest'a a se infacisiá inaintea subsemnatulu foru matrimonialu, caci la din contra, dupa trecerea unui anu si o di, se va aduce sentinti'a pre actiunea presentata la 22 Nov. a. c. intru intielesulu canóneloru s. bisericeci orientale ortodoxe si in absentia ei.

Sabiu 23 Nov. 1872.

Scaonulu protopopescu gr. or. tract. II alu Sabiului.

I. Popescu

Prot.

(3—3)

Nr. 189/1872.

Edictu.

Marin'a nascuta Dimitrie Fracea din Telisc'a scaon. Selistei, carea cu necredintia au parasitu pre barbatulu ei Simionu Bratu totu din Telisc'a se provoca prin acest'a, ca in terminu de unu anu si anunitu pana in 1 Decembre 1873, sa se presenteze inaintea forulu matrimoniale subscrisu, pentru ca la din contra, procesulu divortiale asup'a ei pornitu, se va otari si in absentia ei.

Sabiu 25 Noembre 1872.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tract. protop. alu Sabiului. I.

(2—3)